

ואי איתרע זיה מילתא אסור למיחב בענינתא דאמר רב יוסף (מגילה ה:) שמחה ומשחה ויום טוב כתיב (אסמ' ט יט) שמחה ומשחה מלמד שאסורים בהספד ובענינת ב' ויום טוב מלמד שאסורין בעשיית מלאכה ומסקינן בהספד ובענינת אסור אבל יום טוב לא [ב] דתנן ג' מקום שנהגו לעשות מלאכה צפורים עושים והיכא דשכיב ליה שיכבא מקמי פוריא ואיתרמי פורים צגו שצעה ימי אצלות בטלה הימנו גזירת שצעה מידי דהוה ארגלים ורגלים מפסקינן ואינם עולים מאי טעמא דשמחה כתיב דהו (דברים טו יד) ושמחת בחגך ופורים נמי שמחה כתיב זיה (אסמ' ט כג) (ועשה) [לעשות] אותם ימי משחה ושמחה ודוקא פורים אבל חנוכה לא מפסקא ואסור בהספד דתנו רבנן (שבת כא:): "כ"ה צבסלין יומי חנוכה תמניא אינון דלא למיספד בהון מספד הוא דאסור אבל ימי אצלות לא מפסקי וכן ראשי חדשים וכן מפורש בשאלות [ד] ע"כ והקשה רבינו מאיר כיון דסבירא ליה דשעה אחת לפני הפורים בטלה הימנו גזירת שצעה אם כן הוא הדין שצעה ימים לפני הפורים בטלה ממנו גזירת שלשים כי דימה אותם לגמרי לרגל אם כן כי פליגי צהאי פירקא (מ"ק יט.) דרבנן גמליאל אומר משחב צית המקדש ראש השנה ויום הכפורים כרגלים ופליגי תנאי עליה אמאי לא תשיב נמי פורים ועוד דמוינן דפורים לא תשיב כרגלים דתנן (שם כא:): גשים צמועד מענות ולא מטפחות וצפורים מענות ומטפחות והורה רבינו מאיר שלא יתאבל כלל צפורים דיומי משחה ושמחה קבילו עלייהו וחנוכה ופורים אסורים בהספד ובענינת ונהי דבטלה מגילת תענית חנוכה ופורים לא צטלו ותנן נמי חנוכה ופורים מענות ומטפחות צוה וצוה אינן מקוננות נקבר המת לא מענות ולא מטפחות

דרכי משה

ה **בתב** הרוקח (פ"י רמ עמ' קלח) פורים שחל להיות צמוציא שנת ואירע שום אצל קודם הפורים והאבל יושב צנית הכנסת שצנת צמנחה כשיהיה שם לא יאכל וישב שם וישמע כל התפלה והמגילה ולמחרת לא יאכל מפחת ציתו אלא קורין לו המספלים עמו או קורא צעמזו וכן אם יום פורים צלמנע השבוע אמרינן צמועד קטן (ג.) אבל אינו יוצא מפחת ציתו ע"כ:

ז **בתב** נארחות חיים (שם אות נט) האזון מותר צצער ויין דלא אחי עשה דיחיד דאצלות ודמי עשה דרבים דאורייתא ולשמות צפורים דברי קבלה נינהו שהם כדברי תורה (ר"ה יע.):

ועשו חתונה בשושן פורים ומהרי"ק לא הסכים גם אני ראיתי חתונה בשושן פורים באב"ן עכ"ל שמצאתי: גם מה שכתב דאסור לעשות פדיון הבן בפורים אינו כדברי החוספות בפרק קמא דמועד קטן (שם ד"ה מהני ביטול) דכתבו בהדיא דאף במועד שרי לעשות [סעודת] מילה או פדיון הבן כל שכן בפורים: **כתב** מהר"י מינץ בתשובה סימן י"ז וזה לשונו על דבר לבישת הפרצופין שנהגין בפורים אם יש לחוש בזה משום לא ילבש גבר שמלת אשה (דברים טו ה) או לא יהיה כלי גבר על אשה (שם) והמנהג פשוט ואין מוחה והאריך בתשובה למצוא היתר לדבר משום דמאחר דאיש ואשה שוין בו לא שייך משום לא ילבש ותו דנמצא בשם ר"ב על הבחורים שחוטפין בפורים אפילו שלא ברשות משעת מקרא מגילה עד סוף סעודת פורים שהם שתי לילות ויום אחד אין בו משום גזל ואין להזמין לדין על זה ובלבד שלא יעשו שלא כהוגן על פי ז' טובי העיר הרי כתב דמשום שמחת פורים ליכא למיחש לאיסור לא תגזול הכי נמי בנדון דידן שמתכרין בפרצופין לשם שמחת פורים ליכא למיחש לאיסור לא ילבש עכ"ל התשובה ז. ואפשר שמה דנפיש המנהג ללבוש כלאים דרבנן בפורים ועושין לשמחה דהרי רואין דאפילו איסור דאורייתא דוחה כי לא מתכוין כל שכן כלאים דרבנן. אמנם ראיתי למהר"י ברי"ן שקרא תגר על המנהג של לבישת כלאים וכתב ויש תולין עצמן בתשובת ריב"א שכתב דליכא למיחש לאיסור גזל משום שמחה ולא מילתא היא דממון ניתן למחילה דהפקר בית דין הפקר מה שאין כן באיסור. ושמעתי מאבא מורי ז"ל שהיה מוחה באותן הלוכשים כלאים וכן אני נוהג אחריו עכ"ל. ולפי זה כל שכן דאסור ללבוש הפרצופין אמנם מאחר דחזינן דפשט המנהג ואין מוחה נראה לי ליישב המנהג מהא דאמרינן בפרק בתרא דכלאים (פ"ט מ"ב) ומביא לה בפרק הגזול בתרא (ב"ק ק"ג). דמותר ללבוש כלאים כדי להעביר בו המכס שמע מינה דכי אינו מתכוין ללבישה שרי וכל שכן לפי מקצת מפרשים שפירשו שם דלובשם כדי שלא יכירוהו שהוא יהודי ואפילו הכי שרי אם כן שמע מינה דכי לבשם להתנכר בהן שרי וה"ה בפורים כן נראה לי טעם המנהג אבל טוב להחמיר ולעבוד את יי' בשמחה ולהיות גילה ברעדה:

חדושי הגהות

[ב] א' אדע נקום משנה זו:

הגהות והערות

לפני תיבת והר"מ מרוטנבורג "והרמב"ן [ואולי צ"ל והרמב"ם] כתב שנהגין בפורים כל דיני אבלות" והר"מ מרוטנבורג וכו' ובכתי' אחד איתא בטור והרמב"ם ז"ל במקום והר"מ מרוטנבורג: [ז] עיי"ש בהגהות מיימוניות אות ג ובכסף משנה ובלחם משנה שם: [ז] עיי"ן גם לעיל כסימן תרצה בבית יוסף ד"ה כתוב בהרומת הדשן:

עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה (עירובין עז.) עכ"ל. ובתשובת מהר"י ברי"ן מצאתי שכתב בהדיא לאסור לעשות נישואין כיום ארבעה עשר וביום חמשה עשר בין ביום בין בלילה ואף בשלשה עשר שהוא תענית אסור נראה לאסור דאז סעודת הנישואין הראשונה בליל פורים ואסור משום עירוב שמחה והא דאמרינן (מועד קטן ט.) דמותר לעשות נישואין בערב הרגל היינו כשהסעודה במעורר יום והא דכתב שם בהגהות מיימוניות והיכא דאירע נישואין בפורים לא דוקא נישואין גמורים אלא רצה לומר שבעת ימי המשחה והועד בשם רבי יעקב וי"ל ז"ל שאסור לעשות פדיון הבן בשושן פורים משום עירוב שמחה בשמחה אלא היה דוחהו עד ליום ל"א עכ"ל. **ואני אומר אף על פי שאינו כדאי לחלוק עליהם מכל מקום אכתוב מה שנראה לי ואף כי שמעתי מזקנים שאמרו שראו מעשה שהיו נישואין בפורים ואומר כי לא שייך עירוב שמחה בשמחה בפורים דהא לגבי רגלים אמרינן טעמא בפרק קמא דמועד קטן (ח:): דכתיב (דברים טו יד) ושמחת בחגך ולא באשחך ובפורים לא כתיב רק משחה ושמחה (אסמ' ט. יז יח ט כב) ובכל מאי דמשמח סגי ליה ואף על גב דאמרינן בגמרא בפרק קמא דמועד קטן לגבי רגלים טעמים אחרים מכל מקום לענין דינא לא פליגי ותו דאמרינן (מגילה ה:) תני רב יוסף ימי משחה שאסור בתענית שמחה שאסור בהספד ומטעם זו פסקו רבים דאבלות נהגת בו ותו דאתני (מ"ק ה:) אין נושאין נשים במועד היה לשנות רבותא טפי אין נושאין נשים בפורים ועוד דשום תנא או פוסק לא אישתמיט לומר דאסור לישא בפורים ואף כי הכל בו מסתפק בדבר ספיקא דרבנן לקולא וכן כתב בית יוסף בשם תשובת הרשב"א בהדיא דשרי ולכך אין למחות במקום שמקילין. ואין להקשות מהא דכתבתי לעיל סימן תרפ"ח (אות ג) בשם הירושלמי דאסור לעשות סעודת פורים בשבת דשאני התם דאין עשיית סעודה בשבת תלויה בבית דין ולא מקיים מה שכתוב לעשות ימי משחה כמו שכתבתי לעיל סימן תרפ"ח אבל ככהאי גוונא שהכל בא על ידי שמחה שעושין מעצמן ולא מחוייב בה דבר אין למחות ביד המקילין מטעמים שכתבתי: **ופצאתי** כתוב שמהר"ר טעביל ומהר"ר פינחס ומהר"ף עשו הלכה למעשה**

